

Vår dato
30.11.2020
Deres dato
8.8.2020

Vår referanse
20/06475-4
Deres referanse
20/3937

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Høringssvar

Sykehuset Østfold HF (SØ) viser til Helse- og omsorgsdepartementets brev 8.9.2020, hvor høringsinstansene er gitt frist til 8.12.2020 for å avgi høringsuttalelse til fremlagte utkast til endringer i helsepersonelloven (hpl.), pasientjournalloven mv.

Vi har følgende merknader:

SØ ønsker forslagene til endring av taushetspliktreglene i helsepersonelloven velkommen.

Som en overordnet tilbakemelding vil SØ be om at de foreslåtte bestemmelsene gjøres så praktikable som mulig.

Hpl. § 25 c

Det innebærer for det første at anmodningsinstituttet som foreslått i utkastet til ny hpl. § 25 c ikke etableres, og at det åpnes for at helsepersonell får anledning til å beslutte seg selv tilgang med en konkret begrunnelse. Kravet om tjenstlig behov, logging av journaloppslag, dataansvarliges internkontroll og snokebestemmelsen i hpl. § 21a gjør i sum at den nye foreslåtte bestemmelsen neppe får for stort nedslagsfelt, og at det vil bli oppdaget dersom den nye regelen skulle misbrukes. Pasientens rett til konfidensialitet vil fortsatt være ivaretatt gjennom de nevnte etablerte sikkerhetsmekanismene.

Dersom departementet fastholder forslaget om at leger og tannleger som ønsker pasientopplysninger må anmode annet personell om opplysninger, frykter sykehuset at bestemmelsen ikke vil bli benyttet. I en travel sykehushverdag er det etter vår oppfatning helt upraktisk å tenke at leger på forespørsel skal måtte ta stilling til kollegers ønsker og behov for pasientinformasjon, med andre ord kvalitetssikre kollegers informasjonsbehov i forbindelse med helsehjelp.

Det synes videre underlig at det er kun leger og tannleger som skal omhandles i bestemmelsen, mens for eksempel psykologer er holdt utenfor. Av nevnte yrkesgrupper må det kunne antas at tannleger, som i stor grad arbeider relativt alene eller i små arbeidsfellesskap, er den yrkesgruppen som i minst utstrekning vil ha faglig behov for å gjøre oppslag i andre pasienters journaler. SØ vil derfor be departementet om å utrede ytterligere hva slags behov ulike helsepersonellgrupper.

Videre har det fra kliniske miljøer kommet tilbakemelding på at det ønskes spesifisert at oppslag kan gjøres i journal både for levende og døde pasienter når formålet er å yte helsehjelp til en annen pasient.

Hpl. § 25 a

Hva gjelder forslag til ny hpl. § 25 a, foreslås det at bestemmelsen også omfatter å gjøre journaloppslag og ikke begrenses kun til muntlig fritak fra taushetsplikten. Det kan tenkes tilfeller hvor det kan bli gitt ufullstendig informasjon om pasient ved overlapp, morgenmøter eller andre arbeidsfellesskap, dersom det ikke er adgang til for eksempel å se på røntgenbilder.

Hpl. § 29 d

Som en konkret tilbakemelding på utkast til ny hpl. § 29 d mener sykehuset at også andre enn leger og tannleger bør kunne ha tilgang til å gjøre oppslag i pasientjournal i undervisningsøyemed. Hva som er begrunnelsen for at departementet ikke anerkjenner at f.eks. sykepleiere og psykologer har samme behov som leger og tannleger for å gjøre oppslag i journal for undervisningsformål, er uklart for SØ. Det er ingen god grunn til at man innenfor sykepleiefaget, hvor det stilles store krav til faglighet og erfaringskompetanse, ikke skal kunne gjøre oppslag for å finne aktuelle eksempler egnet til undervisning, på samme måte som leger og tannleger. SØ foreslår derfor at ordlyden «*leger eller tannleger*» byttes ut med enten «*alle som har selvstendig behandlingsansvar*» eller eventuelt til mer generelt «*helsepersonell*».

Øvrige forslag

Sykehuset velger å ikke kommentere forslagene omtalt i høringsnotatets pkt. 9.2 og 9.3.

Avsluttende merknad

Som en avsluttende merknad vil SØ påpeke at det i tillegg til de foreslåtte nye lovhjemlene som gir unntak fra taushetsplikten, er behov for å få juridisk avklart hva slags tilgang ledere i sykehus skal ha til pasientjournal. For at ledere på ulike nivåer i et sykehus skal kunne ha mulighet til å følge opp ansvaret de er pålagt etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-9, må de samtidig også ha de rettslige virkemidlene som er nødvendig for å ivareta dette ansvaret. Skal de aktuelle lederne kunne jobbe for pasientsikkerhet, sikre at det faktisk ytes forsvarlig helsehjelp og kontinuerlig legge til rette for dette, og for å kunne ivareta sitt lederansvar overfor medarbeidere innen fag, drift og dokumentasjon, forutsetter dette også tilgang til konkret pasientinformasjon.

Avgjørelser i tilsynssaker den senere tid gir grunn til å stille spørsmål ved om sykehusledere med pasientnære oppgaver har anledning til å utføre sitt arbeid slik de gjør i dag. Det er derfor et stort behov og viktig at departementet, gjerne i forbindelse med dette lovarbeidet, også kikker nærmere på lederes tilgang til pasientopplysninger.

Som departementet er kjent med følger det av spesialisthelsetjenesteloven § 3-9 at ledere har det fulle administrative og faglige ansvaret innenfor sitt ansvarsområde, og at de i ytterste konsekvens også har faglig instruksjonsmyndighet. Uten tilgang til pasientopplysninger vil leder ikke kunne ta et slikt ansvar.

Med vennlig hilsen
Sykehuset Østfold

Hege Gjessing
administrerende direktør

Kirsten Wøien Fredriksen
foretaksadvokat

Dette brevet er elektronisk godkjent og sendes uten signaturer